

Specialistexamen

”Det ökande intresset för att delta i examen har medfört att examination numera genomförs varje år.”

Solig examinationsdag i Uppsala 2019.

i neurologi i Sverige

Redan på 1990-talet startade Svenska Neurologföreningen den frivilliga specialistexamen i neurologi i Sverige. Till en början var intresset för deltagande begränsat. Under senare år har intresset för deltagande i examen stadigt ökat. I denna artikel redogör professor **Sten Fredrikson**, ordförande i examinationskommittén sedan lång tid, för den svenska specialistexamen i neurologi.

Under de senaste 20 åren har examen ordnats i Stockholm 2000, Linköping 2001, Umeå 2003, Örebro 2005, Lund 2007, Uppsala 2009, Göteborg 2011, Stockholm 2013, Örebro 2015, Linköping 2016, Umeå 2017, Lund 2018 och Uppsala 2019. Det ökande intresset för att delta i examen har medfört att examination numera genomförs varje år. Platsen för examen cirkulerar mellan landets universitetskliniker.

Under dessa examinationer sedan 2000 har 193 examinander blivit godkända, 12 underkända och 28 ytterligare hade anmält sig men har uteblivit eller lämnat sent återbud. Antalet som gjorde examen på 1990-talet är okänt. Det är alltså en inte obetydlig andel av nu verksamma neurologer i landet som genomgått examen.

Svenska Neurologföreningens Examinationskommitté består av Sten Fredrikson, Huddinge (ordförande); Arne Lindgren, Lund; Anja Smits, Göteborg; Anna-Karin Wärme, Eskilstuna och Anders Svenningsson, Danderyd.

”Det skriftliga provet har huvudsakligen karaktär av patientvinjetter med kopplade frågor och dessutom enstaka mer teoretiska kunskapsfrågor.”

TVÅ DAGARS PRÖVNINGAR

Examinationens upplägg har numera formen av en tvådagarsaktivitet. Under första dagen sker ett skriftligt prov som försöker täcka in de medicinska lärandemålen i Socialstyrelsens ”Målbeskrivning” för ST-utbildning i neurologi och Svenska Neurologföreningens Utbildningsbok. Frågorna framställs av ledamöter i examinationskommittén och några kollegor från den lokala värdklinikern. Avsikten med detta är att frågeställarna ska representera olika delar av landet och olika kliniker för att undvika att lokala traditioner slår igenom. Det skriftliga provet har huvudsakligen karaktär av patientvinjetter med kopplade

frågor och dessutom enstaka mer teoretiska kunskapsfrågor. Varje frågeställare rättar sina respektive frågor så att varje examinands svar bedöms av samma examinator. Varje examinand har under denna del av provet ett kodnamn (i år utländska huvudstäder), så den som rättar skrivningen vet inte examinandens verkliga identitet. Under andra dagen sker ett praktiskt prov där examinand (under observation av examinator) får träffa två olika patienter (hos olika examinatore) och genom anamnesupptagande och undersökning under en halvtimme per patient förväntas kunna komma fram till diagnostiskt relevant bedömning. Som övrig del i det prak-

Examinander med diplom efter specialistexamen i neurologi.

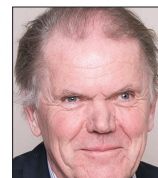

tiska provet ingår bedömning av filmer med rörelsestörningar eller epileptiska anfallsmanifestationer. Det praktiska provet är examinationens "flaskhals" eftersom det kräver avancerad logistik på neurologmottagningen hos den lokala vårdkliniken för att samordna smidigt flöde av patienter, examinander och examinatore. Efter det skriftliga och praktiska provet bryts kod och det sker en sammanvägd bedömning genom diskussion bland examinatore av examinandernas prestationer på såväl skrivning som på de praktiska stationerna. Gränsen för godkänd brukar vara omkring 67 procent. Resultat förmedlas i enskilt rum till respektive examinand av två examinatore följt av samling med hela gruppen och skrivningsgenomgång där varje frågeställare/rättare beskriver förväntade svar. Som avslutning får godkända deltagare ett diplom och lokala vårdkliniken bjuder på en (sen) avslutningslunch.

De senaste årens skrivningar finns tillgängliga med och utan svar på Svenska Neurologföreningens hemsida, www.neurologforeningen.org/utbildning/specialistexamen. Avsikten med detta är att tidigare års skrivningar ska kunna fungera som "träningsskrivningar" för ST-läkare.

Efter årets specialistexamen i Uppsala genomfördes en enkät bland examinanderna kring olika aspekter på examen. Bland annat efterfrågades vad som fått examinanderna att delta. De vanligaste svaren var "egen önskan att testa mina kunskaper" följt av "meritvärde för framtida tjänst etc". Ett fåtal angav "krav från arbetsgivare". 15 av 17 svarande angav att specialistexamen täckt in de medicinska delmålen i ST-utbildningen och 16 av 17 svarande tyckte att vi ska fortsätta med specialistexamen på samma sätt utan förändringar.

Nästa års specialistexamen i neurologi är redan planerad och kommer att äga rum i Göteborg, 1–2 juni 2020.

STEN FREDRIKSON
Professor/överläkare, Ordförande Svenska Neurologföreningens Examinationskommitté
sten.fredrikson@ki.se